

József élete

Lekció: Lk. 4.14-30.

Textus: Gen. 42.

2003. máj. 10.

Gazdagrét

A családi megbékélés nehéz kezdetei

Az elfojtott sérelem

Azt hitted, hogy végképp lezártad a múltat. Több, mint két évtized távolságába kerültek tőled ifjúkorod súlyos családi konfliktusai. Már-már alig emlékszel annak részleteire, ahogyan elbántak veled. Túlzottan szerető és kivételező apád, a többiektől megkülönböztető drága és divatos ruhád, hazugságaid és vadnak tűnő álmaid, testvéreid gyilkos indulatig fajuló irigysége, a zuhanás a kútba, az ezt követő rabszolgasors, már mind-mind a múlté. Nem is igen jut eszedbe, az idő jótékony fátylat borított fájdalmas emlékeidre. Családod kudarcának következményei sem sújtanak már. Kiegyensúlyozott életed van gyönyörű és előkelő feleséged mellett. Aki olyan sokáig magányos voltál egy idegen országban, ma családod közösségében élsz. Gyermekeid napról napra növekednek és fejlődnek. De nemcsak a családi élet területén lettél sikeres.

Fontos pozíciót kaptál, hatalom és felelősség adatott neked. Emberek ezreit és tízezreit érintő élelmezési segélyprogramot vezetsz. Tudod, hogy nem hiábavaló a munkád, elismert és köztiszteletben álló ember vagy. Tudod, hogy bölcsességed és szervezői képességed, az előző évek megfeszített munkája megtermi gyümölcsét. Egyiptom felkészült az éhínségre, és ezért a természeti katasztrófa nem fogja megtizedelni a lakosságot.

Mindeközben alázatos ember vagy, aki mindezért Istennek tulajdonítja a dicsőséget. Mindig megragadod az alkalmat, hogy elmondjad, nem te, hanem Ő. Nem a te bölcsességed, hanem Istené, nem a te kezében van a történelem, hanem az Úrban.

Emberek tömegei özönlenek hozzád, akiket te látsz el élelemmel. Életed eddigi legelfoglaltabb időszaka ez. Most méretik meg, hogy sikeres lesz-e az előző évek megfeszített szervező munkája. Az Istentől bejelentett természeti katasztrófára készültél fel. És úgy érzed, úgy látod, minden a megfelelő kerékvágásban halad. A magtárak megnyíltak, a föld minden részéről hozzád jönnek élelmet vásárolni.

Azt hitted, végképp lezártad a múltat. Hányszor mondtad, hogy nem haragszol senkire, sem apádra, sem testvéreidre. Rég eltemetted a régi sérelmeket, Isten kárpótolt mindenért. Mindennek biztos jeleként első gyermeked Manassénak nevezted el, mondván: *"Elfeledtette velem Isten minden gyötrelmemet és atyámnak egész házáat."* És ezt komolyan is gondoltad, József.

A felszakadó sebek

De most itt vannak. Testvéreid, atyád házának képviselői, itt állnak előtted. Te tudod, hogy kik ők, ők nem tudják, hogy te ki vagy. A te kezében hatalom, élet-halál ura vagy, az ő kezük üres, éheznek. Pont fordítottja a helyzet a sok évvel ezelőttinek, amikor az ő kezükben volt a te életed, és te voltál a tehetetlen. Itt vannak, József, de nemcsak a testvéreid. Velük jönnek az érzések, az emlékek, az indulatok. Feltámadt és szemben áll veled saját eltemetett, elfeledettnek hitt múltad. Azt hitted, rendezted, legyőzted, a hátad mögé vetted, de most rádtör nyíltan, váratlanul, megállíthatatlanul. És úgy tűnik, erősebb nálad, maga alá temet.

Egyszeriben emlékszel, kristálytisztán emlékszel mindenre. Emlékeiddel együtt elborítanak a megalázottság, a tehetetlen düh, az otthon elvesztése feletti gyász érzései. Húsz év távlatára semmit sem számít, olyan erővel nyomakodnak, tódulnak feléd, árasztanak el az emlékek és érzések.

Emlékszel arra, amikor drága és divatos ruháid miatt testvéreid irigységgel teli gyűlölettel taszítottak ki körükből. Amikor nem értett meg senki, sem apád, sem bátyáid.

Emlékszel arra, amikor hiába könyörögtél kegyelemért, senki nem hallotta meg az előtted állók közül kiáltásodat, senki sem törődött tehetetlen vergődéssel.

Emlékszel arra, amikor Potifárné hazugsága börtönbe juttatott. A hosszú-hosszú várakozásra, a főpohárnokban való csalódásra, a reménytelenség óráira. Amikor ezerszer végiggondoltad, hogyan alakulhatott így az életed, amikor azon gondolkoztál, hogy vajon mi van otthon a családdal, mit szólnának, ha tudnák, hogy élsz és egy börtönben vagy eltemetve.

És most emlékszel arra, hogy az Úr mindvégig veled volt, felemelt, családot és hivatást adott - de valami még sincs rendben. A lelked beteg. A múlt biztosan tartja rajtad a kezét. Nem vagy szabad.

Előtted a tesvéreid, arccal a földre borulva. Emlékszel az álmaidra is. A tesvéreid kévéi a mezőn leborulnak a te kévéid előtt. Majd pedig a nap, a hold és tizenegy csillag borult le előtted. Az első álom beteljesedett. Itt vannak mind a tízen. Mégsem vagy szabad és elégedett.

A lerendezetlen múlt nehéz emlékei egyszer előjönnek. A testvéredet jobban kedvelő apa. A téged mindig elhanyagoló nevelőszülő. A mindig önmagával foglalkozó, önmagát igazoló alkoholista szülő. Az érzelmi zsarolást folytató, állandóan lelkiismeretfurdalást keltő anya. A kegyetlenül gúnyolódó osztálytársak. Egy tanár, aki mindent megtett azért, hogy bebizonyítsa, mindenre alkalmatlan, értéktelen ember vagy. Nem kell más, csak egy személy, egy helyzet, egy hang, egy illat... vagy egy történet, mint a mai. És kibillentve biztosnak hitt bástyáid mögül az általad megzabolázottnak hitt múlt feltámad. Jelen van. Él. Rádtámad. Mindannak ellenére, amit Isten azóta neked ajándékozott. Nem tudod fejedből kiverni a kérdést, József: Miért tettétek ezt velem?!

Küzdelem a bosszú érzéseivel

Tiéd a hatalom. Azok, akik ellened fordultak, akik megnyomorították ifjúi éveidet, most a kezekben vannak. És te keményen szólsz hozzájuk, atyád fiaihoz, akiket évtizedek óta nem láttál: *"Honnan jöttetek? - Kánaán földjéről jöttünk élelmet vásárolni."* De ezt te is nagyon jól tudod.

Valami azonban nem hagyja, hogy őszinte légy. Nem feded fel valós önmagad. Manipulációs játékba kezdesz. Talán egy kis leckét is akarsz adni a tieidnek *"Kémek vagytok, azért jöttetek, hogy az ország védtelen részeit megszemléljétek. - Nem, uram, élelmet vásárolni jöttek a te szolgálóid. Mindnyájan egy ember fiai vagyunk. Becsületesek vagyunk, sohasem voltak kémek a te szolgálóid."*

Látod, hogy mennyire félnek. Teljesen kiszolgáltatottak lettek azok, akik egykor az életedre törtek. Elkezdtek az otthonról beszélni. És te még többet akarsz tudni az otthonról, múltadnak e meghatározó részéről. De nyíltan megkérdezni, mindezzel színt vallani nincs erőd. Továbbra is kemény és könyörtelen vagy. *"Nem úgy van! Bizony azért jöttetek, hogy az ország védtelen részeit megszemléljétek. - Tizenketten voltak a te szolgálóid, testvérek vagyunk mi, egy embernek a fiai Kánaán földjén. A legkisebb most apánknál van, egyikünk pedig nincs meg."* Úgy, hát emlékeztek még? - gondolod. Egyre fájdalmasabb a helyzet. A rejtett dolgok kezdenek kiderülni. Hát akkor gyerünk, tovább, hadd lássam, mit bírtok. *"Úgy van, ahogyan mondom nektek, kémek vagytok! Ezzel teszek titeket próbára: a fáraó életére esküszöm, hogy nem távoztok innen, amíg ide nem jön legkisebb testvéretek! Küldjétek el magatok közül egyet, hogy hozza ide tesvéreket, ti pedig fogságban maradtok."* Három nap börtön a testvéreknek. Mi ez ahhoz képest, amit neked kellett végigélni, gondolod. Legalább egy kicsit belekóstolnak abba a kenyérbe, amelyet éveken át ettél.

Három nap, három súlyos és nehéz nap után döntésre jutsz. *"Ha becsületesek vagytok, maradjon fogságban egyik tesvéretek a börtönben, ti pedig menjétek, vigyétek gabonát házatok éhező népének. Hozzátok el hozzám a legkisebb testvéreket, akkor elhiszem, amit mondotok, és nem fogtok meghalni."* Ez lesz a próba. Majd kiderül, hogy mennyire fontos nekik egy testvérük abból, hogy visszajönnék-e érte, vagy nem. Én emlékezem, de teszek róla, hogy ők is emlékezzenek. Menjenek vissza másodszer is atyámhoz úgy, hogy egy fiú hiányzik. Emlékezzenek, hogy vezekeljének! Ez a visszafizetés ideje. Kemény szívvel gyöttröd azokat, akik gyötörték téged. A múltad, a haragod, a fájdalmad foglya vagy. Tudod, hogy rossz, de vissza akarsz fizetni. Nem tudsz nemes és nagylelkű lenni.

A rettegő testvérek füled hallatára törnek meg. Nem tudják, hogy minden szavukat pontosan érted: *"Bizony a testvériünkért bűnhődiünk most, mert láttuk az ő nyomorúságát, amikor könnyögött nekünk, de nem hallgattunk rá. Emiatt ért utol bennünket ez a nyomorúság."* Majd legidősebb testvéred, Rúben szól: *"Megmondtam nektek, hogy ne vétkezzetek a gyermek ellen, de ti nem hallgattatok rám, és most az ő véréért keresik rajtunk."* De ez már túl sok neked is. Látod nemcsak saját nyomorúságodat, hanem testvéreidét is. Látod, hogy nem csak te vagy az áldozat, hanem ők maguk is azzá lettek. Felismered, hogy ugyanúgy a múlt foglyai, ahogyan te is. Kemény szíved egy pillanatra meglágyul. Egy pillanat erejéig elengeded magad. Sírás fojtogat, majd kerít a hatalmába. Valami elkezdődik, de még messze van a gyógyulás. Együttérzel azokkal, akik szörnyű titok terhével kénytelenek élni, de még nem vagy kész levetni a maszkot és megbékélni velük.

Az isteni irgalom

A történet megy tovább. Valami visszavonhatlanul elkezdődött. Többet már nem áltathatod magad azzal, hogy végleg lezártad a múltat. Nem mondhatod, hogy senkire sem haragszol. Harag és gyűlölet kavargog benned. Fájdalom és sírás kever fel. Hosszú út van még előtted. De Isten az, aki munkálkodik. Ő fogja elhozni a családi megbékélést, a múltban szerzett sebektől való gyógyulást. Ő az, aki valóban szabadabbá tesz.

Ő az, aki azt mondta, hogy *"Az Úr Lelke van énrajtam, mivel felkent engem az Úr, .. hogy a szabadulást hirdessem a foglyoknak, ... hogy szabadon bocsássam a megkínzottakat."* Ő az, aki felszakítja a sebeket. Ő az, aki szembesít mindazzal, ami mélyen elnyomva van benned. Jézus Krisztus az, aki Szentlelke által emlékeztet a régi eseményekre. Az emlékezésben újra éled vele a fájdalmas eseményeket. Kész lennél visszahúzódni, bensődöt bezárni munkája előtt. De ne tedd, mert akármilyen fájdalmas is, mindeközben szeretetével ölel körül. Felszabadít arra, hogy kemény szíved meglágyuljon és tudjál sírni. Megérteti veled, hogy akinek áldozata vagy, maga is a bűn áldozata. Megbocsájtást kezd munkálni a szívedben. Hiszen azért jött, hogy szabadulást hirdessen - a múlt rabságából. Azért halt meg a kereszten és támadt fel a halálból, hogy szabadon bocsásson, akit megkínzott az évtizedeken át elfojtott haragban élt élet.

Fogadd így ma őt múltadba. Engedd, hogy gyógyítson, haragból, gyűlöletből, fájdalomtól tisztogasson. Az út hosszú és nehéz lehet - de Jézus Krisztus, a gyógyító, kézen fogva vezet.
ÁMEN!